

DECRET

188/2001, de 26 de juny, dels estrangers i la seva integració social a Catalunya.

L'article 13 de la Constitució espanyola estableix que els estrangers gaudeixen a Espanya de les llibertats públiques que garanteix el seu títol 1, en els termes que estableixen els tractats i la Llei. En aplicació d'aquest mandat constitucional, es va aprovar la Llei orgànica 7/1985, d'1 de juliol, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya, la qual es referia més als requisits per assolir l'estatut dels residents legals, i, molt especialment, al control de l'entrada, la permanència i la sortida dels estrangers del territori de l'Estat, que als drets i a l'estatut jurídic dels residents legals.

El pas d'una perspectiva en què predomina el control dels fluxos migratoris a una altra en què predomina la preocupació per la integració dels immigrants residents, es posa de manifest en la nova Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, modificada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre, de reforma de la Llei orgànica 4/2000. La Llei orgànica 4/2000 derogà la Llei orgànica 7/1985 en la seva totalitat, i recull, en el seu títol 1, molt afectat per la reforma de la Llei orgànica 8/2000, un catàleg dels drets que corresponen als estrangers, més detallat, que el de la legislació anterior.

L'aplicació efectiva dels drets i llibertats reconeguts en el títol 1 de la nova Llei orgànica 4/2000, en l'àmbit territorial de Catalunya, afecta competències sectorials de la Generalitat, pròpies dels diferents departaments de l'Administració de la Generalitat, en àmbits que incideixen en les persones immigrades: salut, ensenyament, benestar social, infància, formació ocupacional i treball, etc.

El Govern de la Generalitat, mitjançant el Departament de Benestar Social, va impulsar les actuacions que van originar la presentació de les diverses proposicions de llei en matèria d'estrangeria a la Mesa del Congrés de Diputats l'any 1998, en virtut de l'estudi de la incidència de la normativa vigent en la integració dels immigrants. Ara, davant un nou context jurídic, el Govern de la Generalitat vol consolidar els processos d'integració iniciats i dur a terme una política que faciliti la plena integració dels immigrants estrangers en la societat catalana.

D'altra banda, en les conclusions de la presidència del Consell Europeu, en la seva sessió especial sobre la creació d'un espai de llibertat, seguretat i justícia en la Unió Europea, realitzada a Tampere, el 15 i el 16 d'octubre de 1999, es preveu la necessitat que la Unió Europea dugui a terme una política d'integració dels nacionals de tercers països que resideixin legalment en el territori dels seus Estats membres destinada a reconèixer-los drets i obligacions comparables als dels ciutadans de la Unió, de fomentar l'absència de discriminació en la vida política, social i cultural, i el desenvolupament de mesures contra el racisme i la xenofòbia. Així mateix, la Comunicació de la Comissió de les Comunitats Europees al Consell i al Parlament Europeu de 22 de novembre de 2000, sobre una política comunitària de migració, té com a objectiu essencial coordinar i garantir la transparència, en un marc comunitari, de les accions dels diferents Estats membres en matèria d'immigració.

L'àmbit d'aplicació del Decret que es proposa s'emmarca en els articles 1 i 2 de la Llei orgànica 4/2000, referents al concepte d'estranger, a l'aplicació específica d'allò que

disposen les lleis especials i els tractats internacionals, i a l'exclusió de l'àmbit d'aplicació de la Llei orgànica esmentada dels col·lectius d'estrangers enumerats en el seu article 2.

Així mateix, cal esmentar, d'una banda, el mandat constitucional, present també en l'article 3.2 de la Llei orgànica 4/2000, en el sentit que les normes relatives als drets fonamentals dels estrangers s'han d'interpretar de conformitat amb la Declaració Universal de Drets Humans, i amb els altres tractats i acords internacionals sobre aquesta matèria vigents a Espanya, i d'altra banda, l'existència d'un capítol 4 en el títol 1 de la Llei orgànica esmentada, dedicat a les mesures antidiscriminatòries per motius racials, ètnics, nacionals o religiosos, com un intent de garantir la igualtat entre nacionals i estrangers en els àmbits de l'autonomia privada, més enllà de la igualtat formal en l'àmbit normatiu. La Llei orgànica 4/2000 preveu la impossibilitat d'al·legar la professió de creences religioses o conviccions ideològiques o culturals de signe divers per justificar la realització d'actes o conductes contraris a la normativa reguladora dels drets fonamentals.

En conseqüència, per tal de fer efectius, en l'àmbit de les seves competències, els drets que preveu el títol 1 de la Llei 4/2000, el Govern de la Generalitat estima imprescindible, per la seva transcendència, dur a terme la concreció de les funcions i serveis que caldrà prestar en l'àmbit competencial de la Generalitat, per tal de contribuir a la consolidació de la nova legislació orgànica sobre drets i llibertats dels estrangers, i per tal d'afavorir activament i positivament la integració dels immigrants estrangers establerts a Catalunya. En aquest sentit, cal destacar la creació, en el Departament de la Presidència, de la Secretaria per a la Immigració, mitjançant el Decret 293/2000, de 31 d'agost, per assegurar l'execució de les actuacions acordades pels òrgans interdepartamentals existents amb competències en matèria d'immigració i per donar suport a la Generalitat en aquesta matèria.

Per tot l'exposat, amb l'informe dels Departaments de Governació i Relacions Institucionals, Ensenyament, Sanitat i Seguretat Social, Política Territorial i Obres Públiques, Treball i Justícia, i amb l'informe del Consell General de Serveis Socials; d'acord amb la Comissió Jurídica Assessora, a proposta dels consellers de la Presidència i de Benestar Social, i d'acord amb el Govern,

Decreto:

Article 1

Objecte

Aquest Decret té per objecte l'aplicació, en l'àmbit competencial de la Generalitat de Catalunya, de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, modificada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre.

Article 2

Dret de participació en els afers municipals

Les corporacions locals de Catalunya han de garantir als estrangers residents, empadronats en un municipi de Catalunya, l'exercici de tots els drets que reconeix la normativa vigent en matèria de règim local als ciutadans empadronats en un municipi, en especial, a ser escoltats en totes aquelles qüestions que els afecten.

Article 3

Dret a l'assistència jurídica gratuïta

3.1 El Departament de Justícia ha de tenir cura que sigui efectiu el dret dels estrangers a l'assistència jurídica gratuïta en els procediments administratius o judicials que puguin comportar la denegació de la seva entrada, la seva sortida obligatòria o la seva expulsió del territori espanyol i en els procediments en matèria d'asil, quan els estrangers no tinguin recursos econòmics suficients segons els criteris establerts en la normativa d'assistència jurídica gratuïta; així com també, el dret a ser assistits per intèrprets en els procediments judicials, si no entenen o no parlen la llengua oficial que s'empri.

3.2 El Departament de Justícia també ha de possibilitar l'efectivitat del dret a l'assistència jurídica gratuïta dels estrangers residents en la resta de procediments de qualsevol jurisdicció en els quals siguin part, d'acord amb els criteris i procediments establerts en la normativa reguladora de l'assistència jurídica gratuïta.

Article 4

Dret a l'educació

4.1 El Departament d'Ensenyament, garantirà l'accés dels menors estrangers que es trobin al territori de Catalunya a l'ensenyament bàsic, gratuït i obligatori, el dret a l'obtenció de la titulació acadèmica corresponent i l'accés al sistema públic de beques i ajuts, per tal de fer efectiu el dret a l'educació, establert a la Constitució i desenvolupat a la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, en les mateixes condicions que la resta de ciutadans, i de conformitat també amb el que preveu la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets del Nen de 1989, ratificada per Espanya en 1990, i l'article 9.1 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, modificada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre.

4.2 Els infants estrangers que es trobin en el territori de Catalunya tenen dret, en les mateixes condicions que la resta d'infants, a l'educació infantil, que té caràcter voluntari, en els termes previstos en la legislació vigent.

4.3 El Departament d'Ensenyament adoptarà les mesures necessàries per tal d'escolaritzar els menors estrangers amb necessitats educatives especials derivades de situacions socials o culturals desfavorides, en els centres sostinguts amb fons públics, i afavorir-ne la integració escolar i social.

4.4 Així mateix, els Departaments de l'Administració de la Generalitat amb competències en matèria educativa, adoptaran les mesures necessàries per fer efectiu el dret dels estrangers residents a l'educació de naturalesa no obligatòria, establert per la Llei orgànica 8/1985, del 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, en les mateixes condicions que la resta dels ciutadans. En concret, i de conformitat amb l'article 9.3 de

la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, els estrangers residents tenen dret a accedir a l'educació de naturalesa no obligatòria, no prevista en l'apartat 2, a l'obtenció de les titulacions acadèmiques corresponents i a accedir al sistema públic de beques i ajudes.

4.5 De conformitat amb el que disposa l'article 9.3 de la Llei orgànica 4/2000, el Departament de Benestar Social ha de garantir l'accés dels estrangers residents als centres de formació d'adults que imparteixen la formació bàsica o instrumental, a què es refereix l'article 1.a) de la Llei 3/1991, de 18 de març, de formació d'adults, que possibilita l'accés de la persona adulta als diferents nivells dels ensenyaments establerts per la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, com també el dret a l'obtenció de les titulacions acadèmiques corresponents en cada cas, pel que fa al mateix àmbit d'actuació.

4.6 El Departament d'Ensenyament i el Departament de Benestar Social adoptaran les mesures necessàries per facilitar l'accés dels estrangers inscrits en el padró de qualsevol dels municipis de Catalunya, a l'ensenyament de naturalesa no obligatòria i als centres de formació d'adults, respectivament.

4.7 Els Departaments de l'Administració de la Generalitat amb competències en l'àmbit educatiu, han de garantir, en el marc de les seves respectives competències, i en els termes previstos en els apartats anteriors, el dret dels estrangers a l'accés al sistema públic de beques i ajudes, en les mateixes condicions que la resta de ciutadans.

Article 5

Drets de l'àmbit laboral

5.1 El Departament de Treball, en l'àmbit de les seves competències i en els termes establerts en l'article 10.1 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, modificada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre, ha de garantir als estrangers el dret a exercir una activitat remunerada per compte propi o aliè. Per això, els ha de garantir l'accés al Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, i als programes de formació professional ocupacional, orientació laboral i altres accions de foment de l'ocupació.

5.2 En la planificació de la Inspecció de Treball a què fa referència l'article 67.3 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, modificada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre, es tindrà en compte la determinació anual d'objectius que estableix la Comissió Territorial de la Inspecció de Treball i Seguretat Social de Catalunya.

Article 6

Dret d'accés a les administracions públiques com a personal laboral

De conformitat amb el que estableix l'article 10.2 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, modificada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre, les administracions públiques de Catalunya promouran l'accés dels estrangers residents, com a personal laboral, al servei de les administracions públiques, d'acord amb els principis constitucionals d'igualtat, mèrit, capacitat i publicitat, i possibilitar que aquests puguin presentar-se a les convocatòries públiques d'ocupació que convoquin les administracions esmentades.

Article 7

Dret a l'assistència sanitària

7.1 El Departament de Sanitat i Seguretat Social ha de garantir el dret dels estrangers que es trobin a Catalunya, inscrits en el padró d'un municipi de Catalunya en què resideixin habitualment, a l'assistència sanitària, en les mateixes condicions que la resta de ciutadans, d'acord amb el que disposa l'article 12.1 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener.

Els procediments i els requisits per al reconeixement del dret a l'assistència sanitària pública dels estrangers esmentats seran els mateixos que els establerts per a la resta de ciutadans, sense que, en cap cas, se'ls pugui exigir el compliment d'altres requisits addicionals.

7.2 De conformitat amb el que preveu la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets del Nen de 1989, ratificada per Espanya en 1990, l'article 10.3 de la Llei orgànica de protecció jurídica del menor i l'article 12.3 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, els estrangers menors de divuit anys que es troben en el territori de Catalunya tenen dret a l'assistència sanitària pública, en les mateixes condicions que la resta de ciutadans, sense que, en cap cas, es pugui condicionar el reconeixement d'aquest dret a la inscripció en el padró del municipi on resideixin ni a cap altre requisit addicional.

7.3 El Departament de Sanitat i Seguretat Social adoptarà, en l'àmbit de les seves competències, les mesures necessàries per garantir el dret a l'assistència sanitària pública, de les estrangeres embarassades que es trobin a Catalunya durant l'embaràs, el part i el postpart, d'acord amb el que disposa l'article 12.4 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sense que, en cap cas, es pugui condicionar el reconeixement d'aquest dret a la inscripció en el padró del municipi on resideixin.

7.4 El Departament de Sanitat i Seguretat Social adoptarà, en l'àmbit de les seves competències, les mesures oportunes per garantir el dret dels estrangers que es trobin a Catalunya, no residents i que no estiguin inclosos en cap dels col·lectius referits en els apartats anteriors, a l'assistència sanitària pública d'urgència davant la contracció de malalties greus o accidents, sigui quina sigui la seva causa, i a la continuïtat de dita atenció fins a la situació d'alta mèdica, de conformitat amb el que disposa l'article 12.2 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener.

Article 8

Dret a ajudes en matèria d'habitatge

8.1 De conformitat amb el que estableix l'article 13 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, modificada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre, els estrangers residents tenen dret a accedir al sistema públic d'ajudes en matèria d'habitatge en les mateixes condicions que la resta de ciutadans.

A aquests efectes, les administracions públiques de Catalunya han de garantir el dret dels estrangers residents a resultar adjudicatari, en les mateixes condicions que la resta de ciutadans, dels habitatges promoguts per qualsevol de les administracions públiques

de Catalunya, en règim de promoció pública o de qualsevol altre règim de protecció pública, incloses les segones o posteriors adjudicacions.

8.2 No obstant, també podran ser beneficiaris dels ajuts en matèria d'habitatge atorgats, en l'àmbit de les competències de la Generalitat en matèria d'assistència i benestar social, i destinats a atendre situacions d'emergència social, amb càrrec exclusivament als seus pressupostos, els estrangers inscrits en el padró de qualsevol municipi de Catalunya on resideixin habitualment, quan així s'especifiqui en les bases reguladores dels ajuts.

Article 9

Dret als serveis i prestacions socials

9.1 Els estrangers residents que visquin a Catalunya tenen dret d'accés als serveis socials d'atenció primària i especialitzada, com també a les prestacions en matèria d'assistència social del Sistema Català de Serveis Socials, en les mateixes condicions que la resta de ciutadans, d'acord amb el que estableix l'article 14.2 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener.

9.2 Els estrangers que visquin o es trobin a Catalunya, sigui quina sigui la seva situació administrativa, tenen dret a accedir, en les mateixes condicions que la resta de ciutadans, als serveis bàsics d'atenció social primària, als serveis d'atenció domiciliària, als serveis de menjador, als serveis residencials d'estada limitada, als serveis de centres oberts per a infants i adolescents i a les ajudes d'urgència social atorgades per les administracions públiques de Catalunya.

9.3 Les administracions públiques de Catalunya i, en especial, els ajuntaments i els consells comarcals de Catalunya competents en matèria d'assistència social primària han de vetllar perquè els treballadors temporers amb permís de treball siguin allotjats en condicions d'higiene i dignitat adequades, i han de promoure l'assistència dels serveis socials adequats per garantir la seva atenció social durant la temporada o campanya.

Article 10

Foment de la integració i la participació

10.1 Les administracions públiques de Catalunya han de promoure la integració directa dels estrangers immigrants en les entitats, associacions i institucions que actuen a Catalunya, per tal de facilitar la seva participació en la vida política, social, econòmica i cultural de Catalunya.

10.2 L'Administració de la Generalitat fomentarà entre els immigrants la participació en el moviment associatiu, en les organitzacions no governamentals i en els sindicats, a fi d'afavorir-ne la integració social.

Article 11

Exercici dels drets i llibertats pels estrangers

La Generalitat i les administracions públiques de Catalunya vetllaran perquè l'aplicació dels drets i llibertats reconeguts en la Llei orgànica 4/2000 s'efectuï amb l'estricta compliment de les normes reguladores dels drets i llibertats fonamentals, interpretades de conformitat amb la Constitució, els tractats i acords internacionals sobre aquestes matèries vigents a Espanya, de manera que ningú pugui al·legar la professió de creences religioses o conviccions ideològiques o culturals que justifiquin la realització d'actes o conductes contraris a la normativa esmentada, de conformitat amb el que estableix l'article 3.2 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener.

Disposició derogatòria

Aquest Decret deroga les disposicions d'igual o inferior rang, en tot el que contradigui o s'oposi al seu contingut.

Disposicions finals

1. Es faculta els consellers de la Presidència, Governació i Relacions Institucionals, Ensenyament, Sanitat i Seguretat Social, Política Territorial i Obres Públiques, Treball, Justícia i Benestar Social, per adoptar les mesures necessàries per a l'aplicació i l'execució d'aquest Decret.

2. Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Barcelona, 26 de juny de 2001

Jordi Pujol

President de la Generalitat de Catalunya

Artur Mas i Gavarró

Conseller en cap

Irene Rigau i Oliver

Consellera de Benestar Social

(01.166.111)